

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/80/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4417216315
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:4417216315.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a sudcov JUDr. Olivera Kolenčíka a JUDr. Borisa Minksa, v spore žalobkyne: G. P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., W. XX, proti žalovanému: U. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., M. XX, právne zastúpený: JUDr. Jozef Pirohár, advokát, advokátska kancelária Nové Zámky, Podzámska 29 o zaplatenie 2 188 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 31. marca 2022, č. k. 10C/146/2017-618, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému voči žalobkyni priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nové Zámky (ako súd prvej inštancie v zmysle § 12 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) rozsudkom zo dňa 31. marca 2022, č. k. 10C/146/2017-618 rozhodol tak, že: Súd žalobu zamietla. Žalovanému súd priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni vo výške 100 % (ďalej len napadnutý rozsudok).

2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na § 100 ods. 1, § 101, § 110, § 558, § 563, § 564 a § 657 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“ alebo len „OZ“).

3. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobkyňa sa svojou žalobou v spojení s upresňujúcim podaním domáhala voči žalovanému (ako žalovanému v 1. rade) a Y. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., M. XX (pôvodnej žalovanej v 2. rade) zaplatenia X XXX,- eur s príslušenstvom, titulom vrátenia pôžičiek. F. pozostávalo z úroku z omeškania vo výške 8% ročne zo sumy X XXX,- eur od XX.XX.XXXX do zaplatenia, avšak v tejto časti žalobkyňa vzala svoju žalobu späť po začatí sporu ako prejav určitého gesta pre pôvodných žalovaných v 1. rade a v 2. rade. N., aj v procesnom postavení pôvodného žalovaného v 1. rade so žalobou nesúhlasil, žiadal ju zamietnuť, spochybňoval skutočnosť uvádzané žalobkyňou a opakovane zotrval na postoji, že si od nej nezapožičal žiadne finančné prostriedky. F. žalovaná v 2. rade so žalobou nesúhlasila a žiadala ju zamietnuť, pretože mala za to, že od žalobkyne si nikdy žiadne peniaze nezapožičala, a preto jej nemala vzniknúť povinnosť jej ich vrátiť. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky 10C/146/2017-296 zo dňa 18.04.2019 (ďalej aj citovaný rozsudok) bolo takto rozhodnuté: I. Súd konanie v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 3 283,- eur od 07.10.2017 do zaplatenia z a s t a v u j e . II. V zostávajúcej časti súd žalobu voči žalovaným v 1. rade a v 2. rade z a m i e t a . III. Súd žalovaným v 1. rade a v 2. rade n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni. O odvolaní žalobkyne proti zamietajúcemu výroku citovaného rozsudku (výrok I. o zastavení konania v časti o zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,00% ročne zo sumy 3 283,- eur od 07.10.2017 do zaplatenia odvolaním napadnutý nebol a tým pádom citovaný rozsudok nadobudol právoplatnosť v tejto časti uplynutím odvolacej lehoty stranám) bolo rozhodnuté

rozsudkom Krajského súdu v Nitre 5Co/158/2019-384 zo dňa 16.12.2020, právoplatný dňa 04.03.2021, takto: I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku vo vzťahu k žalovanej v 2. rade a vo výroku o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanej v 2. rade potvrdzuje. II. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku vo vzťahu k žalovanému v 1. rade do sumy 1 095 eur potvrdzuje a vo zvyšku zamietajúceho výroku ako aj vo výroku o nároku na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovanému v 1. rade rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. III. Žalovanej v 2. rade náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

4. Právoplatnosťou rozsudku odvolacieho súdu sa ustálil okruh strán tak, že žalobkyňou je G.. P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., W. 10 a jediným žalovaným zostal pôvodný žalovaný v 1. rade U.. P. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom F., M. XX, ktorý v konaní vzniesol námietku premlčania. Právoplatnosťou rozsudku odvolacieho súdu sa ustálil aj predmet sporu na zaplatenie istiny 2 188,- eur. Právoplatným uznesením Okresného súdu Nové Zámky 10C/146/2017-442 zo dňa 01.06.2021 bola pripustená zmena žaloby, podľa ktorej sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobkyni 2 188,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5,00% ročne zo sumy 2 188,- eur od 17.09.2017 do zaplatenia, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

5. Súd vykonal dokazovanie a zistil, že medzi stranami nebolo sporné, že sú v príbuzenskom vzťahu, pretože žalobkyňa je sestrou žalovaného. Rovnako nebolo medzi stranami sporné ani to, že v minulosti boli vzťahy medzi nimi nadštandardné a to približne do roku 2015, hoci už aj po roku 2013 tieto vzťahy začali ochladzovať, čo má za následok množstvo sporov, ktorých stranami sú G.. P. M., U.. P. Q., T. O. (všetko súrodenci) a P. Q. (ich matka), alebo niektorí z nich. Na ďalších skutkových okolnostiach sa už strany sporu nezhodli s výnimkou konštatovania, že aktuálne sú vzťahy medzi žalobkyňou a žalovaným zlé. K vzťahu medzi žalobkyňou ako veriteľkou na jednej strane a žalovaným ako dlžníkom na druhej strane žalobkyňa pred súdom uviedla množstvo skutočností, podľa ktorých v čase, keď vzťahy medzi nimi boli nadštandardné, niekedy od bližšie nešpecifikovaných dní 90-tych rokov mala postupne v pozícii veriteľa uzatvoriť v ústnej forme so žalovaným ako dlžníkom 10 až 15 zmlúv o pôžičke, keď žalobkyňa nedokázala uviesť presné dátumy, presné sumy, miesta, prítomnosť iných osôb, kedy a za akých okolností k uzatvoreniu týchto jednotlivých zmlúv o pôžičke malo dôjsť, no zapožičiavané mali byť finančné sumy v rôznych výškach, v rozpätí od 1 000 Sk do 5 000 Sk a v jednom prípade 10 000 Sk. Na pojednávaní dňa 22.02.2019 žalobkyňa potvrdila, že na ústne uznávacie prejavy žalovaného o tom, že jej finančné prostriedky vráti a za akých okolností, nemá žiadnych svedkov a ani žiaden písomný záznam. Príkladom označila, že k zapožičaniu finančných prostriedkov došlo napríklad v aute žalovaného, v cukrárni v Palárikove a v jednom prípade u ich spoločnej matky P. Q.. Zapožičiavanie finančných prostriedkov žalovanému si mala žalobkyňa zapisovať do kalendára, ktorý mal obsahovať aj čiastočné platby z jeho strany, no ktorý však v druhej polovici roka 2009 mala spáliť. Uvedenému mala predchádzať jedna udalosť zo dňa 01.07.2009 a ktorá sa podľa žalobkyne mala odohrať na dvore bydliska ich matky P. Q. na adrese M. XXX, F. v altánku, za prítomnosti žalobkyne, žalovaného, spoločnej matky P. Q. a neďaleko sa mala nachádzať aj sestra žalobkyne a žalovaného T. O.. V tento deň mal podľa žalobkyne žalovaný vlastnou rukou vypísať potvrdenie, ktorého text sám vymyslel a ktoré písomné potvrdenie bolo súdu predložené.

6. Nahliadnutím do predloženého potvrdenia bolo zistené súdom, že obsahuje ručne vypísaný text nasledovného znenia: „Potvrdenie Dolupodpísaný U.. P. Q. týmto potvrdzuje, že ku dňu 2. júl 2009 dlhuje p. P. M. sumu 65 900 Sk, t.j. 2 188 Eur - (slovom dvetisíc, 188 Eur). F. XX.XX.XXXX“. V poslednom riadku sa nachádza rukou vypísaný text „svedkovia: „a tri ručné podpisy, z ktorých je čitateľný len jeden a to „Q.“. V ľavej hornej časti potvrdenia sa nachádza ešte číslo „66 760,-“, a v pravej hornej časti potvrdenia sa nachádza text „účet XXXXXXXXXXXX eur sporiteľňa“. Žalobkyňa k predloženému potvrdeniu dodala, že všetok text bol vypísaný žalovaným, s výnimkou textu v ľavej hornej časti a v pravej hornej časti, čo vypísala sama žalobkyňa z dôvodu, ktorý nedokázala súdu vysvetliť a v prípade podpisov spresnila, že tieto predstavujú vlastnoručné podpisy matky P. Q., ďalej žalobkyne a napokon žalovaného. Ohľadom sumy 2 188 eur žalobkyňa ešte dodala, že mala mať so žalovaným ústnu dohodu, že uvedená suma jej bude vrátená na jej požiadanie a najneskôr bude zaplatená s pozostalosti po matkinej smrti.

7. Žalovaný zaujal vo veci postoj, ktorý je diametrálne odlišný od postoja žalobkyne. Všetky vyššie uvedené skutočnosti a tvrdenia žalobkyne žalovaný považoval za jedno veľké klamstvo s cieľom dosiahnuť rozpad jeho manželstva s pôvodnou žalovanou v 2.rade. Vyjadrenia, výpoveď a stanoviská

žalobkyne vnímal tak, že bol vykreslený do pozície akéhosi podvodníka, ktorý si mal sústavne požičiavať finančné prostriedky, čo považuje za klamstvo a spresnil, že svojho času mal slušný príjem a dostatok finančných prostriedkov z predaja bytu v D., z predaja chaty v S. a pokiaľ by aj mal nejaké problémy, tak by ich neriešil u svojej sestry. Má mať celkom iné starosti, pretože s manželkou, teda pôvodnou žalovanou v 2. rade majú mať v sústavnej opatere manželkinu matku a aj svoju matku P. Q., ktorá je vo veku prevyšujúcom 90 rokov. Žalovaný sa vyjadril aj k potvrdeniu zo dňa 01.07.2009 tak, že ho považuje celé za sfalšované žalobkyňou, prípadne jej dcérou a zaťom. Napokon v konaní vzniesol námietku premlčania.

8. Listom bez uvedenia dátumu žalobkyňa vyzvala žalovaného o vrátenie peňazí vo výške 33 000 Sk, keď mena uvedená nebola. Ďalším listom zo dňa 16.09.2017 žalobkyňa vyzvala pôvodných žalovaných v 1. rade a v 2. rade na vrátenie peňazí, ktoré si mal požičať žalovaný a to 33 000 - 1 095 eur a 65 900 Sk, teda 2 188 eur do 10 dní s upozornením, že v opačnom prípade bude vec riešená súdnou cestou. Výzvou zo dňa 28.09.2017 žalobkyňa vyzvala žalovaného na vrátenie sumy 33 000 - 1 095,- eur a sumy 65 900 Sk, teda 2 188,- eur do troch dní. Napokon výzvou zo dňa 28.09.2017 žalobkyňa oznámila pôvodnej žalovanej v 2.rade, že na predošlé listy jej nereagovala a zároveň mala byť aj vyzvaná na vrátenie peňazí ústne na pošte, kde sa mali stretnúť; pôvodná žalovaná v 2. rade mala povedať, že si myslela, že peniaze sú už vrátené, na čo mala byť žalobkyňou upozornená, že tomu tak nie je. V tejto výzve bola pôvodná žalovaná v 2. rade upozornená žalobkyňou, že bola manželom oklamaná o údajnom vrátení peňazí a preto bola vyzvaná na vrátenie celkovej sumy 3 283,- eur, do troch dní. K uvedeným výzvam boli pripojené aj dve doručky a dva podacie lístky. Prvá doručka obsahuje adresáta pôvodnú žalovanú v 2. rade, dátum prijatia písomnosti 03.10.2017 a podpis adresáta, druhá doručka obsahuje adresáta žalovaného, dátum prijatia písomnosti 03.10.2017 a podpis príjemcu tejto písomnosti. V prípade podacích lístkov je zrejmé, že oba boli podané dňa 29.09.2017 na Pošte Tvrdošovce a v oboch prípadoch sa jednalo o doporučený list prvej triedy.

9. Uznesením Okresného súdu Komárno 9Ps/43/2017-134 zo dňa 25.09.2018 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v Nitre 9CoP/3/2019 zo dňa 31.07.2019, právoplatný 16.09.2019 v právnej veci navrhovateľky G.. P. M., bytom F., W. XX o jej návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony P. Q., nar. XXXX, bytom F., M. X, bolo konanie zastavené s odôvodnením, že z vykonaného dokazovania a najmä s poukazom na závery znaleckého posudku, ako aj plynulý prejav vyšetrovanej mal súd za to, že vyšetrovaná po duševnej stránke je plne spôsobilá na právne úkony a preto s poukazom na ustanovenie § 247 ods. 1 C.m.p. bolo potrebné konania zastaviť (pripojený spis Okresného súdu Komárno 9Ps/43/2017). Rozsudkom Okresného súdu Komárno 15C/86/2017-117 zo dňa 14.06.2018 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Nitre 8Co/235/2018-212 zo dňa 12.03.2020, právoplatný 08.06.2020, v právnej veci žalobkyne P. Q., nar. XXXX, bytom M. X, F. proti žalovanej G.. P. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, F. o zaplatenie 500,- eur s príslušenstvom, bol návrh žalovanej na prerušenie konania zamietnutý, žaloba bola zamietnutá a napokon žalovanej sa nepriznala náhrada trov konania (pripojený spis Okresného súdu Komárno 15C/86/2017). Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky 10C 142/03-24 zo dňa 24.10.2003, právoplatný 29.10.2003, bolo bezpodielové spoluvlastníctvo manželov navrhovateľky Y. Q. a odporcu U.. P. Q., ktoré vzniklo uzatvorením ich manželstva dňa 15.12.1990 zrušené za trvania manželstva (pripojený spis tunajšieho súdu 10C/142/2003). Právoplatným rozsudkom Okresného súdu Bratislava I, č. konania 5T 9/2013-1023 zo dňa 07.12.2017 bol obžalovaný U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., M. XX podľa § 285 písm. b) Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava I zo dňa 01.02.2013, č. k. 2 Pv 443/09-109, pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin ohovárania podľa § 373 ods. 1 Tr. zák., ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že 08.04.2008 zaslal Kancelárii prezidenta SR na Štefánikovej ul. v Bratislave list, doručený Kancelárii prezidenta SR 10.04.2008, v ktorom uviedol o U.. F. H., sudcovi Okresného súdu Pezinku, že: 1. „... sa z televízneho vysielania relácie Reportéri / STV1, 25.03.2008/ dozvedeli, že táto osoba sa stalo sudcom Okresného súdu v Pezinku.2. Z internetovej stránky KP sa možno dozvedieť, že k tomuto aktu došlo dňa 17. Marca 2008. Podľa mienky občanov ide o nehoráznosť a hanebný akt, ktorého ospravedlnením z Vášho hľadiska môže byť iba fakt, že U.. F. H. zatajil podstatné fakty.“ 2. „U.. F. H. desať rokov až do vymenovania za sudcu sa aktívne podieľal na tunelovaní už od samotného začiatku, keď pravdepodobne sumou 5 mil. SK za kúpu 34 akcií skorumpoval svojho strýka, predsedu FNM SR.“ 3. „Ako vojak základnej služby riadil telefonicky ozbrojený prepád rodinného domu konateľa spoločnosti UNICO TRADE, s.r.o.“ 4. „Vo vyšetrovaní je aj prípad neoprávneného používania ochrannej známky Elektrosvit, ktorá má podľa znaleckého posudku hodnotu 50 mil. SK. Pravdepodobne v tejto súvislosti U.. F. H. dostal od Elektrosvitu Vrakúň do daru

chatu v W. pri vodnom diele L., ktorú vzápätí predal druhému zástupcovi správca konkurznej podstaty za 900.000,- Sk. Aj toto prispelo k tomu, že nový sudca má v F. okázalý dom - kaštieľ.“ 5. „Jedno je isté - U.. F. H. je vydierateľný človek a za sudcu sa prihlásil iba preto, aby získal, ako si to on myslí - imunitu pred vyšetrovaním.“, a to i napriek tomu, že si bol vedomý nepravdivosti uvedených tvrdení, pričom oznámenie uvedených tvrdení mohlo pošk. U.. F. H. spôsobiť vážnu ujmu na jeho dobrej povesti sudcu a zdiskreditovať ho v očiach jeho kolegov a priateľov, pretože skutok nie je trestným činom (uvedený rozsudok).

10. Prvoinštančný súd ďalej zistil, že podľa výpisu z Obchodného vestníka číslo 215/2017 vydaného dňa 10.11.2017 rozhodnutím Okresného súdu Nitra 27OdK/90/2017 zo dňa 03.11.2017 bol vyhlásený konkurz na majetok dlžníka U.. P. Q., nar. XXXX, bytom F., M. XX, ustanovený bol správca G.. P.. Q. O., so sídlom A., U. O. XXX, a oddlžil dlžníka tak, že dlžníka zbavil všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze v rozsahu, v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Listom zo dňa 16.01.2019 G.. P.. Q. O., správca so sídlom A., Za M. XX oznámil tunajšiemu súdu, že dňa 15.01.2019 mu bola doručená žiadosť Okresného súdu Nové Zámky o poskytnutie súčinnosti spočívajúcej v oznámení, či veriteľ G.. P. M., nar. XXXX, bytom W. XX, F. ako veriteľ bola alebo nebola písomne upovedomená, že na majetok dlžníka - U.. P. Q. bol vyhlásený konkurz. V týchto súvislostiach správca dal na vedomie, že ihneď po vyhlásení konkurzu preskúmal návrh na vyhlásenie konkurzu a priložený zoznam veriteľov, ktorý však neobsahoval meno veriteľa G.. P. M. a v dôsledku toho menovaná zo strany správca nebola upovedomená o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka.

11. V priebehu sporu žalobkyňa predložila súdu 3 listy, ktoré adresovala svojej matke P. Q., z čoho jeden list mal byť odoslaný obyčajnou zásielkou a dve zásielky s podaciami lístkami, avšak ani v jednom prípade sa žalobkyňa odpovede nedočkala. Žalobkyňa predložila súdu aj zmluvu o poskytovaní sociálnych a zaopatrovateľských služieb, faktúry a objednávky. Dňa 01.10.2019 bola uzatvorená zmluva o poskytovaní sociálnych a zaopatrovateľských služieb medzi poskytovateľom M7 business, Hlavná 513/63, Palárikovo, IČO: 51 712 539 a prijímateľom P. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., M. X. Zmluva obsahuje XI článkov: I. zmluvné strany, II. predmet zmluvy, III. druh poskytovaných služieb, IV. miesto a deň začatia poskytovania služieb, V. vecný rozsah a forma poskytovaných služieb, VI. úhrada za služby a spôsob ich určenia, VII. spôsob platenia za poskytovanú sociálnu službu, VIII. povinnosti poskytovateľa, IX. práva a povinnosti prijímateľa, X. osobitné ustanovenia, XI. záverečné ustanovenia. Na základe zmluvy o poskytovaní služieb zo dňa 01.10.2019 boli vystavené objednávky objednávateľa P. Q. adresované poskytovateľovi za podmienok v nich uvedených. Žalobkyňa napokon predložila výdavkový pokladničný doklad zo dňa 31.12.2019, ktorý obsahuje označenie faktúry, sumu k úhrade, označenie poskytovateľa a podpisy. Žalobkyňa predložila do spisu aj ďalšiu listinu a to listinu evidovanú v konaní tunajšieho súdu 18C/46/2020, ktorou P. Q., nar. XX.XX.XXXX, M. X, F. naliehavo žiadala o zriadenie záložného práva podľa § 343 ods. 1, 2 C.s.p. na majetok žalovanej alebo alternatívne žiadala o nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. c) C.s.p., keď žalovanou bola G.. T. O., M. XXX/XX, F., voči ktorej iniciovala začatie sporu na tunajšom súde na základe žaloby s predmetom konania 9 885,- eur a vec mala byť vedená pod spisovou značkou 13C/47/2020.

12. Podľa ustálenej právnej teórie súdnej praxe je sporové konanie ovládané prejednávacou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať (§ 132 ods. 1 C.s.p.). Predmetné ustanovenie stanovuje aj dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t. j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Zásadne na stranách sporu leží iniciatíva pri zhromažďovaní dôkazov. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu zisteného na základe vykonaných dôkazov. Totožné následky postihujú tú stranu sporu, ktorá síce navrhla dôkazy o pravdivosti svojich tvrdení, no hodnotenie vykonaných dôkazov súdom vyústilo do záveru, že dokazovanie nepotvrdilo pravdivosť skutkových tvrdení strán sporu. Zákon určuje dôkazné bremeno ako procesnú zodpovednosť strany za výsledok konania, pokiaľ je určený výsledkom vykonaného dokazovania. Dôsledkom toho, že tvrdenie strany nie je preukázané v tom zmysle, že súd ho nepovažuje za pravdivé ani na základe navrhnutých dôkazov, ani na základe dôkazov, ktoré súd vykonal bez návrhu, je pre stranu nepriaznivé rozhodnutie. Zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa

druhu, najmä peniaze a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Podstatnými náležitosťami tejto zmluvy je dohoda o

a) prenechaní veci (o reálnom odovzdaní), b) druhovom určení veci, c) povinnosti vrátiť vec rovnakého druhu, d) určení času vrátenia.

13. Predmetom zmluvy o pôžičke môže byť akákoľvek druhovo určená vec, ktorá je spôsobilá byť predmetom občianskoprávných vzťahov. Podstatnou náležitosťou zmluvy o pôžičke je dohoda o čase vrátenia. Čas vrátenia nemusí byť pritom určený konkrétnym dňom, ale stačí, ak je dohodnutý tak, že čas vrátenia možno určiť. Uznanie dlhu ako jednostranný právny úkon dlžníka adresovaný veriteľovi zakladá vyvrátiteľnú právnu domnienku, že v čase uznania dlh existoval. Tento právny úkon okrem všeobecných náležitostí pre právne úkony (§ 34 a nasledujúce OZ) musí mať písomnú formu, musí byť z neho zrejmý dôvod (kauza) vzniku pohľadávky, musí v ňom byť presne určená výška pohľadávky a napokon musí obsahovať aj prísľub dlžníka tento dlh zaplatiť. V prípade sporu veriteľ nemusí dokazovať, že v čase uznania dlh existoval, ani jeho výšku. Dlžník, ktorý by namietal, že dlh v čase uznania neexistoval, alebo že zanikol napríklad splnením alebo inak, by to však musel preukázať. Uznanie dlhu je akcesorickým právnym úkonom (zmluvou) vo vzťahu k pôvodnému záväzkovému vzťahu. Uznanie dlhu predstavuje jednostranne zaväzujúcu bezodplatnú konsenzuálnu zmluvu, ktorá vznikne na základe jednostranného právneho úkonu dlžníka adresovaného veriteľovi, ktorým dlžník dáva najavo, že svoj záväzok uznáva a veriteľ toto uznanie dlhu akceptuje. K uznaniu dlhu je potrebná existencia platného záväzkového vzťahu medzi dlžníkom a veriteľom. Pre uznanie dlhu je charakteristické, že: a) nevzniká nový záväzkový právny vzťah, b) nemení sa právny dôvod uznaného záväzku, c) nemenia sa ani okolnosti, na základe ktorých dlh vznikol. Obsahom vyhlásenia dlžníka v listine o uznaní dlhu je prísľub dlžníka, že dlh vyrovná (zaplatí). Predmetom uznania môže byť len dlh, ktorý vznikol z platného záväzkového vzťahu. Uznať možno tak splatný, ako aj ešte nesplatný dlh. Doba splatnosti dlhu nemusí byť v listine o uznaní dlhu uvedená. Predmetom uznania môžu byť ako peňažné, tak aj nepeňažné dlhy, ktoré musia byť v písomnom prejave vôle dostatočne identifikované; údaje o dlhu musia byť uvedené v písomnej listine o uznaní dlhu alebo musia aspoň z nej nepochybné vyplývať.

14. Prvoinštančný súd uviedol, že vyjadrenie prísľubu dlh zaplatiť je esenciálnou náležitosťou iba uznanie dlhu v zmysle § 558 OZ. Ak písomný prejav vôle dlžníka obsahuje uznanie dlhu čo do dôvodu aj výšky a absentuje v ňom výslovný prísľub na zaplatenie dlhu, dôsledkom tohto úkonu je, že vyvrátiteľná právna domnienka trvania dlhu v zmysle § 558 OZ nenastane. Na to, aby bolo uznanie dlhu platné, nepostačuje len samotné uznanie existencie dlhu, ale je aj potrebný prísľub dlžníka, že svoj existujúci dlh zaplatí. V opačnom prípade by nešlo o platné uznanie dlhu. Uznať možno aj premlčaný dlh. Uznávací prejav dlžníka bude mať právne účinky len vtedy, ak dlžník vedel, že dlh je premlčaný. Ak došlo k platnému uznaniu premlčaného dlhu, dlžník sa už nebude môcť brániť námietkou premlčania, môže iba dokazovať, že dlh nevznikol, prípadne, že v čase, keď ho uznal, dlh neexistoval. Ustanovenie § 563 OZ sa týka tých prípadov, keď čas splnenia nebol určený žiadnym zo zákonných spôsobov, teda v zmluve alebo právnym predpisom, prípadne rozhodnutím súdu. Právo určiť čas plnenia má podľa tohto ustanovenia veriteľ. Ak čas splnenia nebol dohodnutý a nebol daný ani na voľbu dlžníka, veriteľ môže kedykoľvek, hoci aj na druhý deň po uzavretí zmluvy, vyzvať dlžníka, aby plnil. Dlžník je povinný predmet záväzku splniť v nasledujúci deň po obdržaní výzvy (upomienky). V tom prípade platí na splnenie čas, ktorý určil veriteľ vo svojej výzve dlžníkovi. Ak sa však v zmluve čas plnenia ponechal na vôľu účastníka, môže sa stať, že splnenie dlhu bude bezdôvodne odkladať. V takom prípade toto ustanovenie poskytuje veriteľovi potrebnú právnu ochranu a umožňuje mu podať návrh na súd, aby čas splnenia určil svojim rozhodnutím súd podľa § 564 OZ.

15. Dlžobný úpis nie je súčasťou inštitucionalizovaného (typového) prejavu vôle dlžníka, ktorý pozná zákon (ako napr. samotné uznanie dlhu), teda, že zákon s ním spája nejaké dôsledky (napr. prerušenia, pretrhnutia premlčania a začiatok plynutia novej desaťročnej premlčacej doby a pod.). Dlžobný úpis je často v praxi účastníkov právnych vzťahov zamieňaný so samotným uznaním dlhu. Dlžobný úpis tak ako ho judikatórne vymedzil Najvyšší súd SR (sp. zn. 5Cdo 55/98) teda nie je bez ďalšieho uznaním dlhu podľa § 558 OZ, čo nevylučuje, že nemôže byť jeho súčasťou. Napriek tomu nemožno prehliadnuť, že v procese dokazovania môže a aj plní funkciu dôkazného prostriedku, ktorý svedčí o skutočnosti, ktorá je v ňom dlžníkom vyjadrená. V procese dokazovania stavia veriteľa do výhodnejšej pozície hodnoverného preukázania existencie dlhu dlžníka voči veriteľovi, pokiaľ žalovaný riadnym spôsobom a z relevantného dôvodu tento prejav „nehodnoverní“. Podľa ustanovenia § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa

zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu. Z citovaného zákonného ustanovenia teda vyplýva, že pre uzavretie dohody o pôžičke sa nevyžaduje písomná forma, takže táto zmluva môže byť uzavretá i ústne alebo konkludentným spôsobom. Podstatnou náležitosťou obsahu takejto dohody je, okrem označenia zmluvných strán, predovšetkým určenie predmetu pôžičky; z obsahu zmluvy musí vyplynúť i povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu (peňazí). Keďže táto zmluva je reálnou zmluvou (kontraktom), k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkovi. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30. 6. 2010, sp. zn. 3 Cdo 325/2009).

16. K platnosti právneho úkonu uznania dlhu, okrem písomnej formy a všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony je potrebné, aby dlžník vyjadril prísľub zaplatiť dlh, uviedol dôvod jeho vzniku a výšku v akom dlh uznáva. K tomu treba dodať, že ak viacerí dlžníci majú voči veriteľovi niekoľko dlhov, a teda uznávajú viac dlhov, musí byť nepochybne určené, ktoré jednotlivé dlhy jednotliví dlžníci, čo do dôvodu a výšky uznávajú a sľubujú zaplatiť. Za uznanie dlhu však nemožno považovať len vyjadrenie viacerých dlžníkov v tom zmysle, že prevzali celkovo určitú sumu peňazí, koľko z nej celkove uhradili a že zvyšok v dohľadnej dobe vrátia (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 27. októbra 2010, sp. zn. 4 Cdo116/2009). Uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranným právnym úkonom dlžníka voči veriteľovi, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti ustanovená písomná forma. Prejav vôle uznať dlh čo do dôvodu a výšky je určitý a zrozumiteľný, ak je výkladom podľa § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka objektívne pochopiteľný, t. j. ak nevzbudzuje pochybnosti o jeho obsahu (rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 Cdo 79/2005). Uznanie dlhu je samostatným zabezpečením inštitútom, ktorý plní zabezpečovaciu funkciu tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v čase uznania. Uznanie dlhu nie je novým právnym titulom záväzku. Zakladá sa ním právna domnienka, že dlh v čase jeho uznania existoval, ktorá je však vyvrátiiteľná dôkazom opaku. Znamená to, že skutočnosť, pre ktorú je v zákone stanovená domnienka, ktorá pripúšťa dôkaz opaku, má súd za preukázanú, pokiaľ v konaní nevyšiel najavo opak. Procesným dôsledkom uznania dlhu je presun dôkazného bremena z veriteľa na dlžníka. Veriteľ má v prípade sporu uľahčenú situáciu tým, že nemusí dokazovať vznik dlhu a jeho výšku v čase jeho uznania. Na dlžníkovi naopak je, ak chce byť v spore úspešný, aby preukázal, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo inak zanikol. Tieto skutočnosti sú totiž pravým opakom toho, čo uvádza domnienka, t. j. sú spôsobilé, ak vyjdú v konaní najavo, vyvrátiť obsah domnienky (Rozsudok Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 143/2008 zo dňa 29.01.2009).

17. Ďalej prvoinštančný súd uviedol, že na to, aby uznanie dlhu malo zamýšľané právne účinky, je potrebné, aby dlžník písomne uznal, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu a výšky (§ 558 Občianskeho zákonníka). Obligatórnym znakom uznania dlhu ako jednostranného právneho úkonu (pod následkom absolútnej neplatnosti) je určenie jeho právneho dôvodu. Právny dôvod dlhu (titul jeho vzniku) musí byť jasný. Za dostatočnú formuláciu právneho dôvodu dlhu (mimo jeho výšky) sa považuje aj odkaz na okolnosti, v ktorých je dôvod dlhu obsiahnutý (špecifikovaný) alebo z nich nepochybne vyplýva. Na druhej strane, identifikácia právneho titulu dlhu je nejasná, ak by išlo o všeobecný odkaz na právny vzťah, z ktorého účastníkom vyplývajú viaceré práva či povinnosti. Pokiaľ v dohode o uznaní dlhu sa žalovaná zaviazala zaplatiť peňažnú sumu na podklade záväzkovo právneho vzťahu (zmluvy), bez toho, aby konkretizovala právnu skutočnosť, ktorá bola dôvodom jeho vzniku, tento právny úkon po obsahovej stránke (z hľadiska jeho predmetu) nemožno považovať za určitý. Z týchto dôvodov dovolací súd považuje závery odvolacieho súdu o neplatnosti právneho úkonu (dohody o uznaní dlhu) za správne (uznesenie Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 305/2008 zo dňa 07.12.2009).

18. Pôžička predstavuje reálny kontrakt a ako záväzkovo-právny vzťah vzniká reálnym odovzdaním finančných prostriedkov. Hoci listina, ktorá je označená ako zmluva o pôžičke, ktorú žalobca predložil na preukázanie svojho nároku, nie je zmluvou o pôžičke, je potrebné posúdiť ju podľa obsahu, keď od zmluvy o pôžičke treba odlíšiť tzv. dlžobný úpis, ktorým dlžník písomne potvrdzuje, že dlhuje veriteľovi určitú sumu. Tento úpis môže byť dlžníkom vydaný aj po uzavretí zmluvy a môžu byť s ním spojené aj účinky uznania dlhu. Jeho existencia uľahčuje veriteľovi procesnú situáciu v tom, že dôkazné bremeno ohľadne dlhu v tej výške, na akú vyznieva dlžobný úpis, prechádza z veriteľa na dlžníka (rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/55/98 uverejnený v ZSP pod č. 65/1998). Dlžobným úpisom sa dlžník nezbavuje možnosti uplatňovať v občianskom súdnom konaní námietky týkajúce sa dôvodu alebo výšky (rozsahu) nároku veriteľa (R 13/1988).

19. Celé sporové konanie v súdnej veci prebehlo podľa Civilného sporového poriadku, pričom pre dokazovanie platí, keďže ide o štandardný spor strán, že súd vykoná len tie dôkazy, prípadne časť dôkazov, ktoré stranami boli navrhnuté (§ 185 ods. 1 CSP). Určité výnimky sú obsiahnuté v § 185 ods. 2, 3 CSP, no to sú dôkazy, ktoré vyplývajú z registrov a zoznamov a dôkazy na zistenie, či sú splnené procesné podmienky, či navrhované rozhodnutie bude vykonateľné a na zistenie cudzieho práva. Vychádzajúc z toho a z postoja strán súd vykonal dokazovanie výsluchom strán, teda žalobkyne, žalovaného, oboznámením písomných výpovedí svedkov U. M. a P. Q. podľa § 196 ods. 3 CSP, výsluchom svedkov G. T. O. a P. Q., ako aj oboznámením listín uvedených v bode 7. odôvodnenia tohto rozsudku. Je pravdou, že pôvodne boli navrhnuté aj iné návrhy na dokazovanie, napríklad dokazovanie výsluchom svedkov B. O., U. T. H., U. F. H., P. H., no na pojednávaní dňa 31.03.2022 sa prítomné strany jednoznačne vyjadrili k výzve súdu, či majú návrhy na ďalšie dokazovanie, a ak áno aké, nasledovne. Žalobkyňa výslovne prehlásila, že nemá návrhy na ďalšie dokazovanie a zároveň žiadala, aby už nebolo vykonané vôbec ďalšie dokazovanie, pretože všetky dôkazy už boli vykonané. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu prehlásil, že sa zrieka vykonania všetkých ním navrhnutých dôkazov s výnimkou navrhovaného dôkazu výsluchom svedka U. M., ktorého vypočutie ponechal na úvahe súdu. Dokazovanie výsluchom svedka U. M. vykonané nebolo, pretože, odhliadnuc od toho, že sa jedná o manžela žalobkyne, sa jedná o osobu, ktorá aj zo zhodného postoja strán v spore nebola osobne prítomná pri spisovaní a podpisovaní potvrdenia zo dňa 01.07.2009, a teda o tejto podstatnej skutočnosti nemá žiadne bezprostredné poznatky. Pri vykonávaní dokazovania tak súd vychádzal zo stanovísk strán vykonaných na jednotlivých pojednávaniach. V prípade tvrdenia žalobkyne, že so žalovaným od konca 90-tych rokov postupne uzatvárala 10-15 ústnych zmlúv o pôžičke a že o tom pôvodná žalovaná v 2. rade, ako manželka žalovaného musela mať vedomosť, dôkazné bremeno niesla žalobkyňa. Len v stručnosti sa zdôrazňuje, že zmluva o pôžičke predstavuje reálny kontrakt a k jej uzavretiu zákon vyžaduje i skutočné odovzdanie predmetu pôžičky veriteľom dlžníkov, čo v súdnej veci znamená odovzdanie peňazí žalobkyňou žalovanému. Dokiaľ k odovzdaniu peňazí nedôjde, medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky nevznikne. Z vykonaného dokazovania má súd za to, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno a nepreukázala, že so žalovaným postupne uzatvorila platné, v ústnej forme, zmluvy o pôžičke. Jednoznačne totiž potvrdila, že sa to malo odohrávať len za prítomnosti ich dvoch, teda bez prítomnosti akýchkoľvek svedkov, nedokázala jednotlivé pôžičky vymedziť z hľadiska časového, z hľadiska skutkového, za ktorých k ich uzatvoreniu malo dôjsť a ani z hľadiska presného uvedenia výšky jednotlivých zapožičaných súm v tom ktorom prípade. Podstatné je aj to, že žalobkyňa spôsobom nevzbudzujúcim žiadne pochybnosti nepreukázala, napríklad výpoveďou nestranného svedka, listinnými dôkazmi o pravdivosti ktorých nemožno mať pochyb, ako je napríklad potvrdenie o prevzatí peňazí, prevodný príkaz, že žalovanému reálne zapožičala a odovzdala určité peňažné čiastky a v akej výške. Žiadne z vykonaných dôkazov tieto skutočnosti nepotvrdzujú a písomná výpoveď svedka U. v tomto smere nie je možné považovať za úplne objektívnu, pretože jednak samotná žalobkyňa potvrdila, že pri zapožičaní finančných prostriedkov žalovanému žiadne iné osoby, vrátane U. M., ani v jednom prípade prítomné neboli, a pretože U. M. je zároveň manželom žalobkyne. Žalovaný existenciu zmlúv o pôžičke odmietal, považoval ich za vykonštruované. Výpovede svedkýň G. T. O. (vrátane jej čestného prehlásenia zo dňa 29.05.2020) a P. Q., ktoré sú vo vzťahu k spísaniu a podpisovaniu potvrdenia zo dňa 01.07.2009 diametrálne odlišné, súd vyhodnotil ako nedôveryhodné. Vychádzal pritom z toho, že aktuálne je svedkyňa G. T. O. so žalobkyňou v dobrom priateľskom vzťahu, naproti tomu so žalovaným vychádza veľmi zle od 07.07.2019, kedy medzi nimi malo prísť k svedkyňou uvádzanému incidentu. Svedkyňa P. Q. naproti tomu so žalovaným vychádza dobre, no veľmi zlý vzťah však pretrváva medzi ňou a žalobkyňou. Dôkazné bremeno v tomto smere zaťažovalo žalobkyňu, ktoré v končenom dôsledku neunesla a výsledkom toho je záver súdu, že žalobkyňa sa nepodarilo v konaní preukázať existenciu platne uzatvorenej zmluvy o pôžičke, respektíve platne uzatvorených zmlúv o pôžičke so žalovaným.

20. Vo vzťahu k uplatnenému nároku žalobkyne, teda k istine vo výške 2 188,- eur bola k žalobe pripojená listina s ručne vypísaným textom a označená ako potvrdenie. Žalobkyňa predložila aj originál tejto listiny, ku ktorej sa žalovaný vyjadril odmietavo a s konštatovaním, že ide o listinu sfaľšovanú; návrh na vykonanie znaleckého dokazovania však prednesený žiadnou zo strán nebol.

21. Odvolací súd zaujal v tejto veci nasledovné právne záväzné stanovisko: „Skutkové a právne závery prvoinštančného súdu, ohľadne potvrdenia zo dňa 01.07.2009, sa teda ustálili na tom závere, že okrem slovných spojení „66 760, účet XXXXXXXXXXXX eur sporiteľňa“ a podpisu „Q.“ bola zostávajúca časť potvrdenia vlastnoručne vypísaná žalovaným v 1. rade. Podstatný je obsah tejto listiny, ktorým žalovaný

v 1. rade potvrdzuje, že ku dňu 02.07.2009 dlhuje P. M. 65 900 Sk, to je 2 188 eur. V ďalšom obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku prvoinštančný súd posúdil listinu, ako listinu možno nesúcu prejav vôle žalovaného, ktorým bolo uznanie dlhu. Zákonným testom platnosti (náležitostí) uznania dlhu podľa § 558 OZ ale dospel k záveru, že uvedená listina nespĺňa náležitosti uznania dlhu so zákonnými dôsledkami. V časti absencie náležitostí uznania dlhu odvolací súd dáva prvoinštančnému súdu za pravdu, pretože potvrdenie neobsahuje právny dôvod plnenia, ktorý zákon pre uznanie dlhu vyžaduje. Pre ucelený pohľad na správny postup súdu v procese dokazovania dáva odvolací súd prvoinštančnému súdu do pozornosti žalobkyňou predložené potvrdenie, ktoré, ako už bolo konštatované vyššie, bolo vyhodnocované len z pohľadu perfektnosti právneho úkonu - „uznania dlhu“. Súd prvej inštancie uvedené potvrdenie nevyhodnocoval ako dôkazný prostriedok, ktorý bol stranou v konaní produkovaný na preukázanie tvrdenej skutočnosti o existencii zmluvy a poskytnutí pôžičky. Zásada iura novit curia totiž neznamená len, že súd pozná právo, ale že si je zároveň vedomý účinkov, ktoré právo v podobe, v ktorej ho súd aplikuje, vyvoláva vo vzťahu k procesnoprávnemu alebo hmotnoprávnemu postaveniu nositeľa práva na súdnu ochranu svojich práv (Nález ÚS SR I. ÚS 59/2000 zo dňa 20.12.2001). Ak prvoinštančný súd zistil, a to sú slová odvolacieho súdu, že potvrdenie existuje, má svoj obsah a žalobkyňa naň odkazuje v rámci svojich prednesov prostriedkov procesného útoku, nebolo možné prísť k obyčajnému záveru o neexistencii náležitostí „uznania dlhu“ bez toho, aby sa súd nezaoberal predmetným potvrdením, ako dôkazom, ktorý má preukázať žalobkyňou tvrdené skutočnosti. Uvedené potvrdenie teda z pohľadu odvolacieho súdu je dôkazným prostriedkom, ktorý prvoinštančný súd zákonným postupom nevyhodnocoval“.

22. Označenú listinu súd prvej inštancie posúdil z dvoch hľadísk. Prvým hľadiskom sú všeobecné požiadavky kladené na uznanie dlhu podľa § 558 OZ. Žalobkyňa v konaní nepreukázala jednoznačne a bez pochyb, že medzi ňou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom došlo k uzatvoreniu platnej zmluvy o pôžičke, respektíve platných zmlúv o pôžičke, kedy a za akých okolností. Dôvody sú uvedené vyššie a súd v tejto súvislosti spomína absenciu presvedčivých dôkazov, ktoré by toto tvrdenie žalobkyne preukazovali. Dôležité je aj zistenie, že žalobkyňa nepreukázala a neuniesla dôkazné bremeno o reálnom odovzdaní finančných súm žalovanému za účelom ich zapožičania. Pritom zmluva o pôžičke je reálnym kontraktom a preto na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že medzi zmluvnými stranami právny vzťah z pôžičky, respektíve z pôžičiek vôbec nevznikol. Okrem toho odvolací súd vyslovil právne záväzný názor, že uvedená listina nespĺňa náležitosti uznania dlhu so zákonnými dôsledkami, pretože potvrdenie neobsahuje právny dôvod plnenia, ktorý zákon pre uznanie dlhu vyžaduje.

23. Druhým hľadiskom je posúdenie listiny ako dôkazného prostriedku. Súd je presvedčený, a to aj s poukazom na právne záväzný názor odvolacieho súdu, že dôkazné bremeno o tom, či listina bola alebo nebola vypísaná žalovaným, či obsahuje aj jeho vlastnoručný podpis zaťažuje žalovaného. Ako už bolo uvedené vyššie, súd môže vykonať dokazovanie len z dôkazov, ktoré boli navrhnuté stranami, a preto, ak žalovaný potvrdenie spochybňuje, no v tomto smere nenavrhol žiadne dokazovanie na odstránenie jeho spornosti, súd vychádza z tých skutočností, ktoré uviedla žalobkyňa, a teda, že okrem slovných spojení „66 760,- účet XXXXXXXXXXXX eur sporiteľňa“ a podpisu „Q.“ bola zostávajúca časť potvrdenia vlastnoručne vypísaná žalovaným. Podstatný je obsah tejto listiny, ktorým žalovaný potvrdzuje, že ku dňu 02.07.2009 dlhuje P. M. 65 900 Sk, to je 2 188,- eur. Podľa obsahu je možné potvrdenie z pohľadu ustálenej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov považovať za dlžobný úpis. Podstata spočíva v tom, že v procese dokazovania môže a aj plní funkciu dôkazného prostriedku, ktorý svedčí o skutočnosti, ktorá je v ňom dlžníkom vyjadrená, stavia veriteľa do výhodnejšej pozície hodnoverného preukázania existencie dlhu dlžníka voči veriteľovi, pokiaľ žalovaný riadnym spôsobom a z relevantného dôvodu tento prejav nezhodnoverní. Výsledkom týchto úvah je záver, že žalobkyňa, ako veriteľka potvrdením zo dňa 01.07.2009 preukázala existenciu dlžobného úpisu žalovaného ako dlžníka, a to vo výške 65 900,- Sk, teda 2 188,- eur. V celom konaní žalovaný ani len nespomenul, že by žalobkyňu poukázal čo i len čiastočné plnenie. Výsledkom toho je konštatovanie, že žalobkyňa citovaným potvrdením, ako dôkazným prostriedkom preukázala existenciu svojej peňažnej pohľadávky voči žalovanému vo výške 2 188,- eur ku dňu 01.07.2009 a ktorá pohľadávka nebola žalovaným doteraz uhradená a to ani len sčasti. Napriek tomu však žalobe vyhovieť nebolo, pretože žalovaný v konaní vzniesol námietku premlčania, ktorú súd považuje za dôvodnú.

24. Premlčanie, ako právny inštitút, je následok kvalifikovaného uplynutia času, ktoré spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti práva, z ktorého sa stáva tzv. naturálna obligácia. Na premlčanie súd prihliada

len na námietku protistrany. To znamená že aj premlčané právo je možné súdne vymôcť, ak sa protistrana premlčania nedovolá. V ustanovení § 110 OZ je normovaný inštitút tzv. prerušenia premlčacej lehoty. O prerušení premlčacej lehoty hovoríme vtedy, ak v dôsledku definovanej právnej skutočnosti sa pôvodná premlčacia lehota nahrádza premlčacou lehotou novou, a to objektívnou desaťročnou premlčacou lehotou. Na premlčaciu lehotu, ktorá prípadne plynula pôvodne, sa od momentu takejto právnej skutočnosti neprihliada, a to bez ohľadu na to, koľko z nej už uplynulo. Zákon v podstate rozlišuje dve právne skutočnosti spôsobujúce prerušenie premlčacej lehoty: i) rozhodnutie súdu či iného orgánu dotovaného decíznou právomocou, ii) uznanie práva písomným právnym úkonom dlžníka.

25. Prerušenie plynutia premlčacej lehoty spôsobuje i tzv. uznanie práva veriteľa zo strany dlžníka. Napriek legálnemu pojmu „uznanie práva“ možno oprávnene prijať záver, že ide o inštitút uznania dlhu podľa § 558 OZ. Uznanie dlhu predstavuje obligatórne písomný a obligatórne kauzálny právny úkon dlžníka adresovaný svojmu veriteľovi, v ktorom uznáva svoj dlh voči veriteľovi čo do dôvodu i výšky (v podrobnostiach porovnaj komentár k § 558 OZ). Uznanie dlhu spôsobuje vznik novej desaťročnej objektívnej premlčacej lehoty vo vzťahu k právu veriteľa aj v tom prípade, ak dlžník uznáva dlh už premlčaný. Uznať možno aj dlh priznaný súdnym rozhodnutím, prípadne i niekoľkokrát za sebou. Účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt (veriteľ) pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil (vykonal) svoje právo v stanovenej premlčacej dobe - teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko, ako predísť, resp. riešiť situácie, kedy až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany veriteľa a tak sa vnáša do záväzkových právnych vzťahov účastníkov právna neistota, resp. hrozba, že dlžník môže byť vystavený bez zreteľa na čas (bez obmedzenia doby) úspešnej žalobe zo strany veriteľa. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt* (že zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú; alebo inak povedané, že právo patrí bdelym). Námietka premlčania predstavuje spravidla efektívny postup - obranu dlžníka proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe si veriteľ uplatní svoje právo; na druhej strane možnosť tejto námietky donucuje (vedie) veriteľa k včasnému vykonaniu svojho práva. Ide tu o predvídané právne postupy účastníkov záväzkových právnych vzťahov, ktoré zodpovedajú účelu premlčania. Nemožnosť priznať oprávnenému subjektu premlčané právo nastane až vtedy, keď sú splnené tieto skutočnosti: a/ uplynie právnym predpisom vymedzený čas (premlčacia doba), b/ nevykonáva sa právo oprávneným subjektom v priebehu takto vymedzenej doby, c/ povinný subjekt v rámci súdneho konania o uplatnenom práve účinne vznesie námietku premlčania (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31. júla 2009, sp. zn. 1 M Cdo 8/2008). Pod premlčaním sa rozumie márne uplynutie doby stanovenej v zákone pre vykonanie práva; znamená výrazné oslabenie subjektívneho práva účastníka, nakoľko premlčaním síce jeho nárok nezaniká, nemôže byť však súdom priznaný, ak povinný pred súdom čelí uplatnenému právu námietkou premlčania. Nárok oprávneného účastníka trvá aj naďalej, stáva sa však prostredníctvom súdu nevymáhateľným (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 13. novembra 2008, sp. zn. 21 Cdo 2958/2007).

26. Zmluvné strany sa nie vždy dohodnú na splatnosti záväzku. Okamih splatnosti práva na plnenie má pritom rozhodujúci význam predovšetkým pre posúdenie, či a kedy nastáva *actio nata*, pre začiatok plynutia všeobecnej premlčacej doby (§ 101 Občianskeho zákonníka) a pre začiatok omeškania dlžníka (§ 517 Občianskeho zákonníka). Už v judikáte R 28/1984 bol prijatý záver, podľa ktorého „ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak ustanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu“. Na tomto závere sa ustálila aj neskoršia súdna prax, napríklad rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 25/2003, ktoré bolo neskôr publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 91/2004, zotrvávajúca na tom, že ak doba plnenia nie je určená zákonom, rozhodnutím alebo zmluvou, splatnosť vyvolá veriteľ tým, že dlžníka požiada o plnenie (§ 563 Občianskeho zákonníka). Dlžník je v takom prípade povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo bol veriteľom požiadaný o jeho splnenie. Ak má veriteľ možnosť sám vyvolať splatnosť dlhu, má právo aj vykonať svoje právo vyplývajúce zo záväzku. Pre účely premlčania je preto významný prvý objektívny okamih, kedy tak môže urobiť a požiadať o plnenie. Rozhodujúcim je preto bezpochyby deň bezprostredne nasledujúci po dni, v ktorom dlh vznikol. Uvedený právny názor bol zastávaný už v staršej právnej teórii (porovnaj napríklad publikáciu Štefan Luby: Slovenské všeobecné súkromné právo. 1 zväzok, Bratislava: Knižnica Právnickej jednoty 1941, str. 386, v ktorej sa uvádza, že plynutie času pri premlčaní začína v prípade relatívnych právnych nárokov, t. j. aj práva obligačného vtedy, ak sa stali splniteľnými, t. j. *actio nata*; „ak ale splatnosť závisí od vypovedania pohľadávky

veriteľom, potom začne premlčanie od okamžiku vzniku pohľadávky“; obdobne vid' publikáciu Štefan Luby: Občianskoprávny nárok, Bratislava: Právnické štúdie 1958, str. 270). Identický právny názor sa prezentuje aj v novšej právnej teórii (porovnaj napríklad Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 498). Na rovnakom právnom názore spočívajú aj viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (okrem sp. zn. 1 Cdo 25/2003 vid' sp. zn. 1 Cdo 148/2004 a sp. zn. 4 Cdo 66/2006), ako aj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. novembra 2016 sp. zn. 3 Cdo 174/2016. Z hľadiska právnej komparatistiky a identity (dávnej) alebo blízkosti (niekdajšej) právnej úpravy v Českej republike sa poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 31 Cdo 3881/2009, v ktorom konštatoval, že „aj v neskoršej dobe nie je daný dôvod na zmenu záverov obsiahnutých v R 28/1984“.

27. Za správny, výsledkom vykonaného dokazovania zodpovedajúci treba považovať záver odvolacieho súdu, že obsahom listu zástupcu žalovaného (tiež aj zástupcu spoločnosti V., spol. s.r.o.) z 21. decembra 2001 adresovaného žalobcovi, nie je prejav vôle žalovaného smerujúci k uznaniu dlhu, ktorý je predmetom uplatnenej žaloby v zmysle § 558 OZ. V tejto súvislosti odvolací súd správne uviedol, že k platnosti takéhoto právneho úkonu, okrem písomnej formy a všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony je potrebné, aby dlžník vyjadril prísľub zaplatiť dlh, uviedol dôvod jeho vzniku a výšku v akom dlh uznáva. Za správny treba následne považovať aj právny názor odvolacieho súdu, podľa ktorého tento úkon nemohol mať za následok prerušenie behu premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 1 OZ a že právo žalobcu sa premlčalo, lebo nebolo uplatnené na súde v trojročnej všeobecnej premlčacej dobe (§ 101 OZ). Pri určení začiatku plynutia premlčacej doby odvolací súd vychádzal správne zo záveru, že žalobca mohol právo po prvý raz vykonať nasledujúci deň po splatnosti dlhu určenej v zmluve (rozsudok Najvyššieho súdu SR 4Cdo/116/2009 zo dňa 27.10.2010). Premlčaniu splatnej pohľadávky, odvíjajúcej sa od práva veriteľa takúto splatnosť určiť, predchádza jeho právo na uskutočnenie tejto výzvy. Tak ako každé iné právo, okrem zákonom definovaných výnimiek, ide o právo premlčateľné (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5 Obdo/61/2019 zo dňa 12.05.2020). Konanie v tejto veci bolo začaté dňa 09.11.2017, kedy bola žaloba doručená tunajšiemu súdu. Súdom prvej inštancie bolo potvrdenie vyhodnotené ako dlžobný úpis z dôvodov uvedených vyššie a ktoré neobsahuje lehotu na plnenie žalovaným. Podstatné z hľadiska premlčania je, že potvrdenie zo dňa 01.07.2009 nespĺňa náležitosti uznania dlhu podľa § 558 OZ a tým pádom neprichádza do úvahy ani aplikácia 10 ročnej premlčacej doby uvedenej v § 110 ods. 1 OZ. Za tejto situácie bolo súdom ustálené, že potvrdenie zo dňa 01.07.2009 síce obsahuje finančný záväzok dlžníka - žalovaného voči veriteľovi - žalobkyni vo výške 2 188,- eur, no bez lehoty na plnenie a tým pádom bolo vyhodnotené, že čas plnenia nie je dohodnutý podľa § 563 OZ; vykonaným dokazovaním pritom nebolo preukázané, že by čas plnenia bol ponechaný na vóli dlžníka podľa § 564 OZ. Z judikátu R 28/1984 vyplýva, že ak nebola doba splnenia dlhu dohodnutá ani inak stanovená, začína premlčacia doba plynúť nasledujúcim dňom po vzniku dlhu. Rovnaký názor bol vyslovený aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 1Cdo25/2003, ktorý bol neskôr publikovaný ako R 91/2004 a aj ďalšie rozhodnutia, ktoré sú uvedené v bode 16.4 odôvodnenia tohto rozsudku a od ktorých záverov súd nemá najmenší dôvod sa odkloniť. Naopak, za tejto situácie súd konštatuje, že námietka premlčania vznesená žalovaným je dôvodná, pretože potvrdenie zo dňa 01.07.2009 v sebe zahŕňa dlžobný úpis bez lehoty na plnenie, pri ktorom plynie všeobecná 3 ročná premlčacia doba podľa § 101 OZ a ktorej začiatok je určený dňom po vzniku dlhu, teda v súdnej veci 3 ročná premlčacia doba začala plynúť dňa 02.07.2009 a uplynula dňa 02.07.2012. Konanie bolo začaté až dňa 09.12.2017, teda po márnom uplynutí premlčacej doby, čo bolo dôvodom na zamietnutie žaloby.

28. Súd prvej inštancie na záver uviedol, že bolo zistené, že na majetok žalovaného v 1. rade bol vyhlásený konkurz oddĺžením a uvedenú skutočnosť súd skúmal z hľadiska § 166 a nasledujúce, zákona číslo 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii v znení neskorších predpisov. Z ustanovenia § 166c ods. 1 písm. a) vyplýva, že oddĺžením nie je dotknutá pohľadávka veriteľa - fyzickej osoby, ktorú nenadobudol postúpením, prevodom alebo prechodom z výnimkou dedenia, ak takáto pohľadávka nebola prihlásená v konkurze z dôvodu, že veriteľ nebol správcom písomne upovedomený, že bol vyhlásený konkurz; ustanovenia § 166b ods. 1 písm. a) a b) tým nie je dotknuté. Správca konkurznej podstaty dlžníka JUDr. P. Q., ktorým je G.. P.. Q. O. listom zo dňa 16.01.2019 oznámil súdu, že zoznam veriteľov dlžníka JUDr. P. Q. neobsahoval meno veriteľa G.. P. M., teda žalobkyne a z toho dôvodu menovaná nebola zo strany správcu upovedomená o vyhlásení konkurzu na majetok dlžníka. Uvedené má za následok, že vo veci bolo možné pokračovať voči žalovanému.

29. O nároku na náhradu trov konania prvoinštančný súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP, a žalovanému plne úspešnému v spore priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobkyni vo výške 100 %. Pôvodnou žalobou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplattenia istiny 3 283,- eur s príslušenstvom. Rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky 10C/146/2017-296 zo dňa 18.04.2019 bolo konanie právoplatne zastavené v časti o zaplattenie celého príslušenstva, teda úroku z omeškania vo výške 8,00 % ročne zo sumy 3 283 eur od 07.10.2017 do zaplattenia zavinením žalobkyne, ktorá v tejto časti vzala svoju žalobu späť bez vážneho dôvodu a zároveň bola žaloba voči žalovanému právoplatne zamietnutá aj v časti istiny 1 095,- eur, čím sa predmet sporu v časti istiny ustálil na žalovaných 2 188,- eur, o ktorom súd rozhodoval týmto zamietajúcim rozsudkom.

30. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že súd sa vôbec nevysporiadal s tvrdeniami, že žalovaný bol v čase pôžičky vo finančnej núdzi. Peniaze si požičiaval od nebankových spoločností a od rôznych fyzických osôb. Žalovaný mal motiváciu a potrebu požičiavať si peniaze. Pri posudzovaní premlčania sa súd nezaoberal otázkou dobrých mravov. Žalovaný dlhodobo finančne zneužíva jej matku a rozhádal a rozbil celú ich rodinu. Poukázala na rozhodnutie Ústavného súdu II. ÚS 176/2011, II. ÚS 542/2013. Uplatnenie námietky premlčania je vo všeobecnosti potrebné považovať za výkon práva, ktorý je v súlade s dobrými mravmi. Prvoinštančný súd sa vôbec nevysporiadal so záležitosťami uvedenými v bode 60 až 62 zrušujúceho rozsudku krajského súdu. Premlčacia doba začala plynúť 17.09.2017, pretože dňa 16.09.2017 prevzal žalovaný výzvu na zaplattenie dlžnej sumy. Dlžobný úpis je iba potvrdením a nie právom, preto sa podľa nej premlčať nemôže. Súd prvej inštancie sa premlčaniu pohľadávky nevenoval vôbec.

31. K odvolaniu žalobkyne sa vyjadril žalovaný tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Súd prvej inštancie sa dostatočne vysporiadal so všetkými relevantnými tvrdeniami strán. Žalobkyňa okrem všeobecných fráz neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, podľa ktorých by bolo možné jej tvrdenie ohľadom vznesenia námietky premlčania a rozpore s dobrými mravmi tieto vyhodnocovať.

32. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) preskúmal odvolanie žalobkyne smerujúce proti rozsudku prvoinštančného súdu, postupujúc pritom podľa § 378 ods. 1 a § 380 ods. 1 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario, keď v zmysle § 219 ods. 3 za použitia § 378 ods. 1 CSP oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke krajského súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením) a dospel k tomu záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne aj odôvodnením správny, preto ho postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

33. Vo vzťahu k meritu veci odvolací súd poukazuje na správnosť skutkových a právnych záverov prvoinštančného súdu, pričom odvolací súd v celom rozsahu odkazuje na odôvodnenie prvoinštančného súdu (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd konštatuje správnosť zistení prvoinštančného súdu, ktoré sa týkali nemožnosti priznať procesný nárok uplatnený žalobkyňou z dôvodu vznesenej námietky premlčania. Odvolací súd zároveň vylúčil možnosť prihliadať na námietku rozporu vznesenej námietky premlčania s dobrými mravmi. Otázka uplatniteľnosti procesného nároku žalobkyne v súvislosti so zisteným oddĺžením v rámci konkurzného konania žalovaného bola súdom prvej inštancie posúdená správne.

34. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

35. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

36. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a vzhľadom na odvolacie dôvody odvolací súd konštatuje, že v tomto prípade v dôsledku vznesenej námietky premlčania v súlade s arbitrárnym poriadkom a hospodárnosťou konania bolo potrebné sa prednostne zaoberať otázkou premlčania.

37. Prvoinštančný súd dospel k správne záveru, že predložené potvrdenie bolo možné považovať za dlžobný úpis, a teda bolo možné konštatovať, že k poskytnutiu finančných prostriedkov zo strany žalobkyne žalovanému prišlo, resp. že existoval dlh. Len pre ucelenosť úvah ohľadne potvrdenia zo dňa 01.07.2009 bolo potrebné konštatovať, a to uvádza odvolací súd, že išlo o súkromnú listinu, pre ktorú v prípade jej hodnoverného spochybnenia platí, že ak ten, ktorý mal podľa tvrdení strany vystaviť uvedenú listinu toto popiera, leží dôkazné bremeno ohľadne pravosti listiny na tom účastníkovi, strane konania, ktorá zo skutočností v listine uvedených vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky (porovnaj

uznesenie NS SR z 24. februára 2010, 4Cdo/13/2009). V tomto konaní je však potrebné konštatovať, že spochybnenie pravosti listiny - potvrdenia žalovaným, nebolo realizované hodnoverným a tak účinným spôsobom (išlo o strohé popieranie bez relevantných hodnoverných popieracích prejavov), pričom súd dospel k správnym skutkovým záverom o existencii takého potvrdenia, o jeho obsahu a o skutočnosti, že bolo spísané žalovaným (okrem „dopísaných slov“).

38. Vyššie uvedené znamená, že taký dôkazný prostriedok potvrdzuje skutočnosť, že niekedy v tento deň alebo predchádzajúci deň nastala skutočnosť, ktorá medzi žalobkyňou a žalovaným kreovala veriteľsko-dlžnícky vzťah. Samotné potvrdenie v sebe neobsahuje právny dôvod, pre ktorý takýto dlh existoval. Odvolací súd poukazuje na prvotné možné pohľady, pretože mohlo ísť o dlh zo škody, bezdôvodného obohatenia, alebo úveru, či pôžičky alebo iné. V konaní sa konkrétny právny dôvod ale dokazoval. Z vykonaného dokazovania prvoinštančným súdom bol prijateľný záver o tom, že predmetné potvrdenie dokazovalo dlh žalovaného žalobkyňi. Odvolací súd len konštatuje, že bolo tiež prijateľné, že išlo o pôžičku. Uvedené bolo možné uzavrieť z tvrdení žalobkyne o pôžičke, z existencie potvrdenia a z neexistencie hodnoverného rozptýlenia tvrdeného dôvodu (pôžičky) žalovaným. Bolo teda možné dôjsť k záveru o právnom dôvode dlhu, ktorý bol zachytený v potvrdení zo dňa 01.07.2009. Predmetné potvrdenie výslovne neuvádzalo, že prišlo k reálnemu odovzdaniu peňažných prostriedkov žalobkyňou žalovanému. Skutočnosť reálneho odovzdania peňažných prostriedkov bola podľa názoru odvolacieho súdu dokázaná potvrdením zo dňa 01.07.2009 a neexistenciou vážneho a hodnoverného spochybnenia žalovaným. Predsa uvedené potvrdenie je „na svete“ a niečo dokazovať „musí“. Uvedené potvrdenie v sebe nezahŕňa kedy došlo k poskytnutiu finančných prostriedkov žalobkyňou. Logicky tak mohlo byť v deň spísania potvrdenia, resp. v dňoch kedykoľvek predtým (pokiaľ by sa nedokázalo niečo iné).

39. Odvolací súd vzhľadom na odvolacie dôvody žalobkyne konštatuje, že v prípade, ak prvoinštančný súd správne vyhodnotil otázku premlčania, pre ďalšie konanie nebolo podstatným, či bol v čase poskytovania pôžičky vo finančnej núdzi.

40. Podľa § 149 CSP, prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

41. Podľa § 152 CSP, hmotnoprávna námietka je právny úkon strany spôsobujúci zmenu, zánik alebo oslabenie práva protistrany.

42. Uplatnená námietka premlčania žalovaného je hmotnoprávnou námietkou podľa § 152 CSP. Ide o prostriedok procesnej obrany. Žalobkyňa namietala, že výkon práva, ktorý spočíval vo vznesenej námietke premlčania žalovaným nemožno brať do úvahy, pretože bol realizovaný v rozpore s dobrými mravmi. Aj v tomto prípade išlo o hmotnoprávnu námietku. Odvolací súd konštatuje, že tvrdenia žalobkyne ohľadne existencie hmotnoprávných skutočností, spočívajúcimi s dobrými mravmi rozpornými konaniami žalovaného boli jednak uplatnené neskoro a v odvolacom konaní nie sú prípustné podľa § 366 CSP, pričom ich obsah bol realizovaný vo všeobecnej rovine bez konkretizácie rozhodujúcich skutočností, ktoré by založil ich účinok smerom k procesu dokazovania.

43. Podľa § 366 CSP, prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

44. V zmysle vyššie uvedeného možno konštatovať že žalobkyňa musela vedieť aj v čase rozhodovania súdu prvej inštancie, že existovali okolnosti, ktoré podľa jej názoru spôsobujú, že na vznesenú námietku premlčania žalovaným sa nemá prihliadať, pretože ako právo bola vykonaná v rozpore s dobrými mravmi. Z uvedeného potom vyplýva záver, že prostriedok procesnej obrany, ktorý nebol uplatnený v konaní pred súdom prvej inštancie nebolo možné použiť v odvolaní, pretože žalobkyňa mohla uplatniť tento prostriedok už v konaní pred súdom prvej inštancie, čo účinne nerealizovala.

45. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd poukazuje na závery prvoinštančného súdu, ktoré sa týkajú premlčania. Správnym záverom prvoinštančného súdu bolo to, že obsah potvrdenia zo dňa 01.07.2009 nezaložil typizované uznanie dlhu so zákonnými dôsledkami pre premlčanie. Dôležitým zistením prvoinštančného súdu tiež bolo, že čas plnenia nebol dohodnutý a nebol ani ponechaný na vôli dlžníka.

46. Pre účely vecnej správnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku postačujú závery o premlčaní, ktoré boli učené súdom prvej inštancie v bode 17 napadnutého rozsudku. Pre komplexnosť správne zodpovedanej otázky premlčania je však potrebné odvolacím súdom doplniť, že obsah potvrdenia v sebe nezahŕňal otázku, kedy boli poskytnuté peňažné prostriedky z pôžičky. Potvrdenie len preukazovalo existenciu skutočnosti, že žalovaný (niečo) „dlhuje ku dňu 02.07.2009“ žalobkyňi (hoci aj z pôžičky).

Nebolo ale možné preto prvoinštančným súdom konštatovať, že prišlo k uplynutiu premlčacej doby samotného potvrdenia - dlžobného úpisu, pretože premlčalo sa právo, ktoré bolo dlžobným úpisom „len“ dokazované. Inými slovami dlžobný úpis nekreatoval nové právo žalobkyne, ale bol len dôkazným prostriedkom (prostriedkom procesného útoku). Premlčacia doba teda vo vzťahu k právu na vrátenie dlhu z pôžičky mohla začať plynúť od actio nata, a nie striktnie len odo dňa existencie potvrdenia - dlžobného úpisu, tak ako konštatoval súd prvej inštancie. Správnym záverom teda určite bolo, že finančné prostriedky z poskytnutej pôžičky žalobkyne žalovanému museli byť podľa obsahu potvrdenia zo dňa 01.07.2009 poskytnuté kedykoľvek pred týmto dátumom, alebo najneskôr v tento deň (resp. k 02.07.2009), a preto uplatnenie procesného nároku na súde (z práva na vrátenie pôžičky) dňa 09.11.2017 bolo potrebné považovať za uplatnenie procesného nároku po uplynutí premlčacej doby od poskytnutia pôžičky, bez dohody o splatnosti, resp. bez ponechania splatnosti na vôli dlžníka. Odvolací súd poukazuje na závery judikatúry ohľadne začiatku plynutia premlčania v prípade, ak doba splatnosti nebola dohodnutá, ani inak určená (pozri napr.: R 28/1984).

47. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v napadnutých výrokoch podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

48. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

49. O náhrade trov tohto odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní vo veci samej žalobkyňa nebola s odvolaním úspešná, preto odvolací súd priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100 %.

50. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 druhá veta Civilného sporového poriadku v spojení s § 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).